

або професійна дискусія та полеміка [2, с. 280]. Мета учасників спору – переконати одне одного в істинності своєї позиції. Нападаючий (опонент) обирає ту форму спору, яка буде легшою та вигіднішою для нього і, відповідно, більш складною для пропонента. Отже, перший може вдаватися до свідомого порушення правил та законів логіки, використовуючи парадоксальні висловлення, з метою навмисного введення в оману співрозмовника або ухилення від нападів.

Отже, парадоксальність мислення знаходить прояви в юридичному дискурсі, по-перше, у вигляді конфлікту між метамовою, за допомогою якої формулюють закони, та об'єктами, які вони регламентують. По-друге, антиномії застосовують в юридичному спорі з метою полегшити суперечку для себе і/або ускладнити суперечку для супротивника.

Подібно до будь-якої розумової діяльності у будь-якій сфері практики й пізнання, юридичне мислення підкоряється основним логічним принципам. Так, приймаючи до розгляду цивільний позов, суддя виходить з достатності підстав для нього. У кримінальному процесі закони логіки також сприяють правильній кваліфікації злочину, що відповідає його фактичним обставинам. Тому відповідний інтелектуальний процес повинен виключати невизначеність, суперечливість, непослідовність і необґрунтованість висновків. Порушення основних логічних принципів веде до неправильної юридичної оцінки ситуації та негативних юридичних наслідків.

Література

1. Вайшвіла А. Про деякі антиномії правового мислення. *Філософія права і загальна теорія права*. 2012. № 2. С.320.
2. Юркевич О. М., Титов В. Д., Куцепал С. В. та ін. Юридична аргументація. Логічні дослідження : монографія. Х.: Право, 2015. 336 с.
3. Ладов В. А., Стоев С. М. О классификации парадоксов на группы А и В у Ф. Рамсея. *Вестник Томского государственного университета. Философия. Социология. Политология*. 2018. № 46. С. 39-48. DOI: 10.17223/1998863X/46/5.
4. Irvine A. D. Russell's Paradox. URL: <http://plato.stanford.edu/entries/russell-paradox> (дата звернення 09.10.2020).

Ірчишина М. В.
старший викладач
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

МЕДІАВПЛИВ НА СВІДОМІСТЬ ЯК ЗАГРОЗА СВОБОДІ ВИБОРУ

З давніх-давен проблема свободи вибору гостро стояла у суспільстві. З розвитком інформаційних технологій та технічних засобів жадана можливість висловлювати власну думку стала здаватися дедалі реальнішою,

адже Конституцією визначено, що людина є найвищою соціальною цінністю, а забезпечення її прав і свобод є головним обов'язком держави. Однак з іншого боку, навіть у демократичній країні свободи особистості обмежуються, при чому не лише шляхом прийняття нових законів та відстежуванням, а через практично невидимий маніпулятивний вплив на свідомість з боку засобів масової інформації.

Наразі сформульовано безліч визначень поняття «маніпуляція»:

- психологічний вплив на людину, який не завжди нею усвідомлюється та змушує діяти відповідно до мети маніпулятора [3];
- штучний процес створення суб'єктом ілюзій щодо дійсності (або щодо себе), які сприймаються іншими суб'єктами (або й самим суб'єктом) [1];
- особливий вплив на підсвідомість людини (переважно емоційний) з метою програмування мотиву до співпраці [4];
- приховане управління людиною всупереч її волі, метою якого є надання переваги ініціаторові [5];
- вид психологічного впливу, майстерне виконання якого викликає приховане пробудження у іншої людини намірів, які не співпадають з її актуальними бажаннями [2].

Узагальнюючи вищенаведені дефініції, можна зазначити, що маніпуляція – це процес впливу одним індивідом на іншого з метою виконання волі першого. Дотримуючись певних алгоритмів, телевізійні та радіоканали, соціальні мережі та команди блогерів поширюють інформацію не лише задля розвитку чи розваги аудиторії, а й часом з метою власної наживи через співпрацю з несумлінними підприємцями, політичними силами, або під тиском авторитетних осіб.

Основними способами досягти мети в таких випадках є:
а) фрагментарний спосіб – спотворення за допомогою неповної, односторонньої подачі, коли масив інформації подрібнюють на менші масиви, а інформація подається єдиним неопрацьованим потоком, що не дозволяє пересічному реципієнту сформувати цілісну картину подій;
б) редагування з додаванням власних коментарів та вигаданих фактів, при цьому

значна частина спотворень у подачі інформації спричиняється індивідуально-психологічними особливостями поширювачів інформації або особистими політичними симпатіями; в) інтерпретація у вигідному авторові світлі; г) акцентування окремих частин подій та замовчування інших; ґ) створення «інформаційного шуму» подання великої кількості фактів, за рахунок чого знижується спроможність аудиторії до їх сортування та аналізу; д) подання неперевіреної інформації з метою випередити опонентів та конкурентів; е) поширення однієї точки зору як єдиної правильної для створення ефекту підтримки більшості.

Головне завдання такого впливу – створити видимість вільного вибору фактично не залишаючи такого. Тому одним з основних завдань сучасних користувачів інформаційних технологій є вміння зберігати стан

усвідомленості упродовж взаємодії з потоком новин, а також критичне мислення та аналіз достовірності поданих фактів. Активна громадська позиція аудиторії до сприйняття інформації та відповідна реакція на спотворення фактів може стати мірилом репутації джерел та стане засадами для врегулювання ситуації з введенням громадян в оману на законодавчому рівні.

Література:

1. Гарифуллин Р. Р. Иллюзионизм психолога. Иллюзии и манипуляции психолога. Казань, Йошкар-ола, Марийский полиграф.-изд. Комбинат. 2000. 44 с.
2. Доценко Е. Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита: монография. СПб. 2003. 304 с.
3. Знаков В. В. Маккиавеллизм, манипулятивное поведение и взаимопонимание в межличностном общении. Вопросы психологии. 2002. №6. С. 45-54
4. Панкратов В. Н. Психотехнология управления людьми: практ. руков., М., 2001. 306 с.
5. Шейнов В. П. Психология власти: монография. М., 2003. 528 с.

Запотічна Р. А.,

викладач

*Львівський державний
університет внутрішніх справ*

ДО ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

Вибір теми нашого дослідження, у першу чергу, зумовлений постійним збільшенням кількості юридичних документів, складених іноземними мовами, необхідністю граматично, стилістично, лексично правильно скласти документи іноземною мовою або перекласти їх з української, а також особистою зацікавленістю автора питаннями взаємозв'язку мови та права. Мета дослідження - визначити основні вимоги до перекладу юридичних документів, а також труднощі, пов'язані з їхнім перекладом. Інформаційною базою нашого дослідження стали напрацювання вітчизняних науковців, а саме: Л. Черноватого, Л. Андрієнка, І. Шумило, Т. Сніца, В. Желяскова.

Л. Андрієнка висуває такі вимоги до перекладу юридичного документа:

1. Зміст тексту оригіналу потрібно передавати точно і зрозуміло, при цьому важливо уникати його викривлення;

2. Тексту перекладу необхідно надати природної для мови перекладу форми висловлювання. Дотримання під час перекладу того ж порядку слів, що й у мові оригіналу, не є обов'язковою вимогою. Під час